

PROGRAMACIÓ FPB1. ÀMBIT SOCIOLINGÜÍSTIC (Comunicació i societat)

1. Introducció.

Aquest curs 2020-21, el Departament de Valencià de l'IES Puçol ha assumit l'assignatura Comunicació i Societat I pertanyent al *Títol Professional Bàsic d'Informàtica*. Aquesta assignatura consta de quatre hores setmanals i inclou continguts de Castellà, Valencià i Ciències Socials.

El fet que s'impartisquen juntament en aquest mòdul continguts propis d'assignatures com Ciències socials, Valencià i Castellà obliga a treballar conjuntament amb altres departaments que ens ofereixen col·laboració, materials, recursos...

2. Objectius generals de Comunicació i Societat.

1. Desenvolupar un nivell de comprensió i expressió oral i escrita en llengua castellana i valenciana adequat per a comunicar-se, moure's socialment, exercir l'ofici i accedir a la informació que necessita en la seua vida quotidiana.
2. Expressar-se amb fluïdesa, seguretat i de forma comprensible, per a comunicar pensaments, intencions, sentiments, accions i aprenentatges.
3. Comprendre i produir textos d'ús habitual en l'àmbit personal, laboral i social, utilitzant el vocabulari adequat per a denominar allò que es tracta, realitza, aprèn i sent.
4. Desenvolupar la capacitat d'observació i pensament crític.
5. Aprendre a treballar per objectius i projectes, així com assumir i col·laborar en el treball en grup com un mitjà d'aprendre mitjançant de la confrontació i el debat d'opinions.
6. Utilitzar fonts i tecnologies de la informació i la comunicació per a informar-se, comunicar-se, aprendre i ajudar-se en el treball.
7. Explicar distintes realitats socials valorant els diferents elements socials i ambientals que influeixen en el seu origen.
8. Estudiar, a partir del coneixement dels distints personatges històrics, la importància dels mateixos en el transcurs de la història.
9. Conèixer les característiques fonamentals del seu medi físic, social i cultural, i les possibilitats d'acció en el mateix.
10. Aplicar en les explicacions de processos espacials i històrics conceptes com a distribució, localització, interacció, duració, canvi o continuïtat.
11. Identificar els aspectes bàsics de la situació sociolingüística espanyola i, en particular, del País Valencià.
12. Descriure verbalment i de forma escrita la informació continguda en taules, estadístiques, gràfiques i mapes.
13. Interpretar mapes temàtics i gràfiques dels diferents processos socials portats al seu estudi.
14. Produir textos de gèneres diferents per a comunicar de forma escrita o oral el coneixement adquirit, per a relacionar-se amb institucions de l'entorn escolar i amb intencionalitat expressiva i literària.

15. Utilitzar la lectura com a font de gaudi, informació i com a ferramenta d'aprenentatge, alhora que com a perfeccionament i enriquiment lingüístic, cultural i personal.
16. Participar en situacions de comunicació col·lectives utilitzant el llenguatge com a mitjà de resolució de conflictes interpersonals i de garantir una comunicació fluida.
17. Valorar i gaudir de forma individual i col·lectiva obres literàries, artístiques, arquitectòniques, musicals... com una forma de plaer i d'accés al coneixement de l'experiència humana.
18. Mostrar una actitud oberta cap al coneixement, com quelcom que es construeix socialment a partir de successius plantejaments de problemes i interrogants.
19. Mostrar actituds crítiques cap a actuacions i situacions discriminatòries i injustes que produeixen o agreugen les desigualtats socials en diversos àmbits de la vida social.
20. Desenvolupar actituds crítiques i comportaments favorables cap als problemes socials actuals: salut, medi ambient, igualtat de gènere i convivència pacífica.
21. Fomentar l'autoestima i la resolució de conflictes en l'aula i el centre.
22. Aprendre a treballar en equip desenvolupant actituds de respecte, diàleg, cooperació, tolerància i solidaritat.

3. Competències clau

COMPETÈNCIA	EN QUÈ CONSISTEIX	PERCENTATGE DE LA NOTA
COMPETÈNCIA COMUNICATIVA ESCRITA	Tots els treballs i proves escrites que es faran al llarg del curs. Caldrà demostrar que s'és capaç de llegir textos de diverses tipologies i escriure aplicant les normes gramaticals, ortogràfiques i textuais en valencià i castellà	20%
COMPETÈNCIA COMUNICATIVA ORAL	Tots els treballs i proves orals que es faran al llarg del curs. Caldrà demostrar que s'és capaç d'expressar-se i entendre adequadament el valencià i el castellà.	20%
COMPETÈNCIA EN CONSCIÈNCIA I EXPRESSIÓ CULTURAL	Comprensió i aplicació dels coneixements sobre història i cultura que es tracten al llarg del curs	20%
APRENDRE A APRENDRE	Actitud i interès cap als coneixements del mòdul, puntualitat, assistència	10%
SENTIT D'INICIATIVA I ESPERIT EMPRENEDOR	Voluntarisme, col·laboració, propostes, idees, realitzar treballs per ajudar al grup, etc	10%
SOCIAL I CIUTADANA	Puntualitat, assistència, respecte cap al grup i el professorat, participació en activitats socials, realitzar treballs per ajudar al grup	10%
DIGITAL	Utilització de les tecnologies per a aprendre i conèixer aspectes relacionats amb el mòdul	10%

- EN TOTES LES COMPETÈNCIES CALDRÀ OBTINDRE COM A MÍNIM UN 5 PER PODER APROVAR.
- PER A OPTAR A OBTENIR EL TÍTOL DE L'ESO L'ALUMNAT HAURÀ D'HAVER REALITZAT LES TASQUES QUE CADA SETMANA HAURÀ DEMANAT LA PROFESSORA.

4. Continguts.

Per a aconseguir els anteriors objectius s'han establert els següents continguts agrupats en blocs de les diferents assignatures que integra el mòdul.

1. VALORACIÓ DE LES SOCIETATS PREHISTÒRIQUES I ANTIGUES I LA SEUA RELACIÓ AMB EL MEDI NATURAL:

– *ELS PAISATGES NATURALS. ASPECTES GENERALS I LOCALS.*

- Factors i components del paisatge natural: clima, relleu, hidrografia i vegetació natural. El territori espanyol.
- Comentari de gràfiques sobre temps i clima.

– *LES SOCIETATS PREHISTÒRIQUES.*

- Distribució de les societats prehistòriques. La seua relació amb el medi ambient.
- El procés d'hominització. Del nomadisme al sedentarisme.
- Art i pensament màgic. Estratègies de representació i la seua relació amb les arts audiovisuals actuals.

– *EL NAIXEMENT DE LES CIUTATS.*

- L'hàbitat urbà i la seua evolució.
- Gràfics de representació urbana.
- Les societats urbanes antigues. Els orígens del món mediterrani.
- La cultura grega: extensió, trets i fites principals.
- Característiques essencials de l'art grec. Models arquitectònics i escultòrics: el cànon europeu.
- La cultura romana. Expansió militar i comercial. Característiques socials i polítiques.
- Característiques essencials de l'art romà. Models arquitectònics i escultòrics.
- Perspectiva de gènere en l'estudi de les societats urbanes antigues.
- Presència i pervivència de Grècia i Roma en la península Ibèrica i el territori espanyol.

– *TRACTAMENT I ELABORACIÓ D'INFORMACIÓ PER A LES ACTIVITATS EDUCATIVES.*

- Autonomia.
- Fonts i recursos per a obtenir informació.
- Recursos bàsics: guions, esquemes i resums, entre altres recursos.
- Ferramentes senzilles de localització cronològica.

- Estratègies de composició d'informació escrita. Ús de processadors de text.
- Vocabulari seleccionat i específic.

2. VALORACIÓ DE LA CREACIÓ DE L'ESPAI EUROPEU EN LES EDATS MITJANA I MODERNA.

– L'EUROPA MEDIEVAL.

- L'extensió i localització dels nous regnes i territoris.
- Característiques i principals fites històriques de la societat feudal.
- Pervivència d'usos i costums. L'espai agrari i les seues característiques.
- El contacte amb altres cultures. El món musulmà: naixement i expansió. Comerç amb Orient.
- Relacions entre cultures en l'actualitat.

– L'EUROPA DE LES MONARQUIES ABSOLUTES.

- Les grans monarquies europees: ubicació i evolució sobre el mapa en el context europeu.
- Principis de la monarquia absoluta.
- La monarquia absoluta a Espanya. Les societats modernes: nous grups socials i expansió del comerç.
- Evolució del sector productiu durant el període.

– LA COLONITZACIÓ D'AMÈRICA.

- El desembarcament castellà: 1492, causes i conseqüències.
- L'imperi americà espanyol. Altres imperis colonials.
- Les societats ameríndies: destrucció, sincretisme i mestissatge. Aportacions a la cultura espanyola.

– ESTUDI DE LA POBLACIÓ.

- Evolució demogràfica de l'espai europeu.
- La primera revolució industrial i les seues transformacions socials i econòmiques.
- Indicadors demogràfics bàsics per a analitzar una societat. Trets i característiques de la població europea i mundial actuals.
- Comentari de gràfiques de població: pautes i instruments bàsics.

– L'EVOLUCIÓ DE L'ART EUROPEU DE LES ÈPOQUES MEDIEVAL I MODERNA.

- L'art medieval: característiques i períodes principals.
- El Renaixement: canvi i transformació de l'art.
- Profunditat i ús del color en la pintura i la seua evolució fins al Romanticisme.
- Pautes bàsiques per al comentari d'obres pictòriques.

– TRACTAMENT I ELABORACIÓ D'INFORMACIÓ PER A LES ACTIVITATS EDUCATIVES.

- Busca d'informació a través d'Internet. Ús de repositoris de documents i enllaços web.

- Recursos bàsics: resums, fitxes temàtiques, biografies, fulls de càlcul o similars, elaboració, entre d'altres.
- Vocabulari específic.

3. UTILITZACIÓ D'ESTRATÈGIES DE COMUNICACIÓ ORAL EN LLENGUA CASTELLANA I VALENCIÀ.

– TEXTOS ORALS.

- Tipus i característiques.
- Característiques dels reportatges.
- Característiques de les entrevistes.

– APLICACIÓ DE L'ESCOLTA ACTIVA EN LA COMPRESIÓ DE TEXTOS ORALS.

- Memòria auditiva.
- Atenció visual.
- Empatia.
- Estratègies lingüístiques: parafrasejar, emetre paraules de reforç o compliment, resumir, entre d'altres.

– PAUTES PER A EVITAR LA DISRUPCIÓ EN SITUACIONS DE COMUNICACIÓ ORAL.

– L'INTERCANVI COMUNICATIU.

- Elements extralingüístics de la comunicació oral.
- Usos orals informals i formals de la llengua.
- Adequació al context comunicatiu.
- El to de veu.

– APLICACIÓ DE LES NORMES LINGÜÍSTIQUES EN LA COMUNICACIÓ ORAL.

Organització de la frase: estructures gramaticals bàsiques. Coherència semàntica.

– COMPOSICIONS ORALS.

- Exposicions orals senzilles sobre fets de l'actualitat.
- Presentacions orals senzilles.
- Ús de mitjans de suport: audiovisuals i TIC.

4. UTILITZACIÓ D'ESTRATÈGIES DE COMUNICACIÓ ESCRITA EN LLENGUA CASTELLANA I VALENCIÀ.

– TIPUS DE TEXTOS. CARACTERÍSTIQUES DE TEXTOS PROPIS DE LA VIDA QUOTIDIANA I PROFESSIONAL.

– ESTRATÈGIES DE LECTURA: ELEMENTS TEXTUALS.

- Prelectura.

- Lectura.
- Postlectura.

– *PAUTES PER A LA UTILITZACIÓ DE DICCIONARIS DIVERSOS.*

- Tipus de diccionaris.
- Recursos en la xarxa i el seu ús.

– *ESTRATÈGIES BÀSIQUES EN EL PROCÉS DE COMPOSICIÓ ESCRITA.*

- Planificació.
- Textualització.
- Revisió.
- Aplicació en textos propis de la vida quotidiana, en l'àmbit acadèmic i en els mitjans de comunicació.

– *PRESENTACIÓ DE TEXTOS ESCRITS EN DISTINTS SUPORTS.*

- Aplicació de les normes gramaticals.
- Aplicació de les normes ortogràfiques.
- Instruments informàtics de programari per a l'ús en processadors de text.

– *TEXTOS ESCRITS.*

- Principals connectors textuais.
- Aspectes bàsics de les formes verbals en els textos, amb especial atenció als valors aspectuals de perífrasis verbals.
- Funció subordinada, substantiva, adjectiva i adverbial del verb.
- Sintaxi: enunciat, frase i oració; subjecte i predicat; complement directe, indirecte, de règim, circumstancial, agent i atribut.

5. LECTURA DE TEXTOS LITERARIS EN LLENGUA CASTELLANA I VALENCIÀ ANTERIORS AL SEGLE XIX.

– *PAUTES PER A LA LECTURA DE FRAGMENTS LITERARIS.*

– *INSTRUMENTS PER A LA RECOLLIDA D'INFORMACIÓ DE LA LECTURA D'UNA OBRA LITERÀRIA.*

– *CARACTERÍSTIQUES ESTILÍSTIQUES I TEMÀTIQUES DE LA LITERATURA EN LLENGUA CASTELLANA I VALENCIANA A PARTIR DE L'EDAT MITJANA FINS AL SEGLE XVIII.*

- Literatura medieval.
- Renaixement.
- El Segle d'Or.
- La literatura il·lustrada.

– *LA NARRATIVA. TEMES I ESTILS RECURRENTS SEGONS L'ÈPOCA LITERÀRIA.*

- Valoració dels recursos estilístics i expressius més significatius.
- Pautes per a l'elaboració de composicions pròpies breus sobre temes d'interés.

– *LECTURA I INTERPRETACIÓ DE POEMES. TEMES I ESTILS RECURRENTS SEGONS L'ÈPOCA LITERÀRIA.*

- Valoració dels recursos estilístics i expressius més significatius.
- Pautes per a l'elaboració de composicions pròpies breus sobre temes d'interés.

– *EL TEATRE. TEMES I ESTILS SEGONS L'ÈPOCA LITERÀRIA.*

D'altra banda, en els tres trimestres es treballa l'expressió escrita correcta i normativa a través de fitxes ortogràfiques en ambdós idiomes.

5. Criteris d'avaluació.

1. Treballa en equip havent adquirit les estratègies pròpies del treball cooperatiu
2. Utilitza les TIC responsablement per a intercanviar informació amb els seus companys i companyes, com a font de coneixement i per a l'elaboració i presentació dels treballs.
3. Comprén les característiques de l'entorn immediat diferenciant les mateixes en funció del context urbà o rural en el qual es troba l'individu i valorant la importància de la seua conservació.
4. Valora l'evolució històrica de les societats prehistòriques i de l'Edat Antiga i les seues relacions amb els paisatges naturals, analitzant els factors i elements implicats, i desenvolupant actituds i valors de l'estima del patrimoni natural i artístic.
5. Valora la construcció de l'espai europeu fins les primeres transformacions industrials i societats agràries, analitzant les seues característiques principals i valorant la seua pervivència en la societat actual i en l'entorn immediat.
6. Infereix les característiques essencials de les societats contemporànies a partir de l'estudi de la seua evolució històrica, analitzant els trets bàsics de la seua organització social, política i econòmica en diferents moments i la successió de transformacions i conflictes esdevinguts en l'Edat Contemporània.
7. Utilitza estratègies comunicatives per interpretar i comunicar informació oral en llengua castellana i valencià, aplicant els principis de l'escolta activa, estratègies senzilles de composició i les normes lingüístiques bàsiques.
8. Utilitza estratègies comunicatives per interpretar i comunicar informació escrita en llengua castellana, aplicant estratègies de lectura comprensiva i aplicant estratègies d'anàlisi, síntesi i classificació de forma estructurada i progressiva a la composició autònoma de textos breus seleccionats.

9. Realitza la lectura de textos literaris representatius de la literatura en llengua castellana i valencià anteriors al segle XIX, generant criteris estètics per a la construcció del gust personal.

6. Instruments d'avaluació.

Proves	No es pot aprovar si no s'arriba al 3,5 en cada prova
Projecte final de trimestre	Es treballarà l'oral i l'escrit i la lectura
Quadern de treball	S'elaborarà un quadern de treball que done compte de l'interès i el treball diari a l'aula.
Lectura	Serà condició indispensable per a aprovar
Altres	Participació a les activitats programades pel Departament de Valencià, etc.

PROJECTES FINAL D'AVALUACIÓ

Es realitzarà cada avaluació un projecte, el tema del qual es concretarà al llarg de l'avaluació.

7. Criteris de qualificació

COMPETÈNCIA CLAU	PES		
Lingüística	40%	Comunicació oral	30%
		Comunicació escrita	30%
		Coneixements de la llengua	40%
Aprendre a aprendre	20% (elabora el quadern de treball, fa les tasques diàries...)		
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor	10% (realitza, amb creativitat, projectes de treball individuals i en equips cooperatius)		
Social i Ciutadana	15% (participació i respecte a l'aula amb companys i professorat)		
Consciència i expressió cultural	10% (realitza lectures d'obres literàries i treballs a proposta del professorat)		
Digital	5% (busca i selecciona informació en diferents mitjans i crea continguts digitals)		

Les faltes ortogràfiques, sintàctiques, lèxiques i/o gramaticals descomptaran fins a 2 punts (sobre 10) la nota de les proves o de les produccions escrites. Cada falta descomptarà 0'05. Les faltes repetides només descomptaran una vegada.

En la lectura obligatòria és indispensable obtindre un APTE (és a dir, com a mínim un 5 de nota) per poder fer la mitjana entre les diverses Competències Clau.

En els quatre Blocs que configuren la Competència Lingüística, l'alumnat ha de treure un mínim de 3 punts, en cadascuna d'ells, per poder fer la mitjana amb la resta de competències.

La nota de final de curs s'extraurà de la suma ponderada dels tres trimestres d'acord amb l'avaluació contínua:

1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
20%	30%	50%

8. Metodologia

A causa de la naturalesa de l'àmbit lingüísticosocial, cal entendre'l com una àrea integradora i necessàriament interdisciplinària. Es buscarà, per tant, un tipus de que proposta tinga en compte la qualificació o les qualificacions professionals del programa així com les possibles aportacions audiovisuals i informàtiques, a més de l'aprenentatge per descobriment, que afavorisca les tècniques de treball autònom i en equip, que desenvolupe el pensament divergent i es complemente amb tallers (de periodisme, teatre, etc.)

D'altra banda, és fonamental proporcionar als alumnes els mitjans necessaris perquè s'acostumen a assumir actituds crítiques, creatives i solidàries, raó per la qual ha d'existir una interacció permanent entre professor i alumne i entre els propis alumnes, és a dir, un treball en equip que es tradueix en debats, treballs d'investigació, interpretació de textos, elaboració d'article i/o entrevistes, etcètera.

Resultarà fonamental l'atenció a la diversitat, de forma individual o en grup, ja que és necessari donar resposta a les necessitats educatives de tots els alumnes, entenent la dita atenció a la diversitat com una característica de la pràctica docent ordinària, oferint respostes diferenciades en funció de la diversitat de l'alumnat. Així, serà d'especial importància la forma d'ensenyar i d'organitzar l'aula, així com la capacitat d'ajustar l'actuació del professor al que són capaços d'aprendre els seus alumnes, sense renunciar als objectius didàctics de la unitat treballada. Per a això, el professor proposarà activitats d'aprenentatge variades, materials didàctics diversos així com distintes formes d'agrupament d'alumnes.

Les classes s'imparteixen entre l'aula d'adaptació curricular i l'aula d'informàtica ja que és imprescindible per a estos alumnes acostumar-se al maneig de la informació escrita i disponible en internet, així com de les ferramentes ofimàtiques bàsiques.

10. Unitats didàctiques i la seua distribució.

Els cinc blocs de continguts es distribuïran al llarg del curs escolar de la següent manera:

1r trimestre: mes de coneixement grupal i dels seus interessos + UNITAT 1

2n trimestre: UNITAT 2 i 3

3r trimestre : UNITAT 4 i 5

Aquesta distribució podrà ser sotmesa a canvis, tot depenent dels interessos, inquietuds i nivell curricular del grup-classe.

12. Activitats complementàries i extraescolars.

Ruta per la València medieval.